

(सर्व कायदेशीर अथवा न्यायालयीन विवादासाठी या आदेशाचा इंग्रजी अनुवाद अधिग्राह्य धरण्यात येईल.)

वनजमीन- मुंबई उपनगर

वर्सोवा-बांद्रा सि-लिक प्रकल्पासाठी वर्सोवा,
जुहू आणि बांद्रा (दांडे) येथील २.९९०७ हे.
वनजमीन महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास
महामंडळ लि. यांना वळती करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन आदेश क्रमांक: एफएलडी-१११८/प्र.क्र.३३७/फ-१०

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- १७.०२.२०२२

संदर्भ:-

- १) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.डेस्क-१७/एनसी/II/आयडी-१२६४७/(६६)/१७६३/२०१८-१९, दि.१४.१२.२०१८
- २) क्षेत्रीय कार्यालय, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर यांचे पत्र क्र. एफसी-I/एमएच-१३६/२०१८-एनजीपी/४६९९, दि.२०.१२.२०१८
- ३) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र. डेस्क-१७/एनसी/II/आयडी-१२६५४/(६६)/१०३४/२०-२१, दि.१४.१.२०२१,
क्र. डेस्क-१७/एनसी/II/आयडी-१२६५४/(६६)/२०६/२०२१-२२, दि.०१.०६.२०२१,
क्र.डेस्क-१७/नोडल/ठाणे/आयडी-१२६५४/(६६)/१०८२/२०२१-२२,
दि.२७.९.२०२१,
- ४) क्षेत्रीय कार्यालय, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर यांचे पत्र क्र. एफसी-I/एमएच-१३६/२०१८-एनजीपी/८९४९, दि.३०.११.२०२१
- ५) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र. कक्ष-१७ / नोडल / ठाणे / आय डी -१२६५४(६६) /१८३८/ २०२०-२०२१, दि.१७.१२.२०२१.

आदेश :-

ज्याअर्थी, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी संदर्भीय पत्र क्र. १ अन्वये महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ लि. यांना वर्सोवा-बांद्रा सि-लिक प्रकल्पासाठी वर्सोवा, जुहू आणि बांद्रा (दांडे) येथील २.९९०७ हे. वनजमीन वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वळती करणेबाबतचा प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर केला आहे;

आणि ज्याअर्थी, भारत सरकारने या प्रस्तावावर विचार करुन, संदर्भीय पत्र क्र.२ अन्वये सदर प्रकल्पासाठी वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० च्या कलम-२ अंतर्गत २.९९०७ हे. वनजमीन वळती करण्यास काही अटींसह तत्त्वतः मंजूरी दिलेली आहे;

आणि ज्याअर्थी, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी संदर्भीय पत्र क्र.३ अन्वये त्या अटींचा पूर्तता अहवाल केंद्र शासनास सादर केला आहे;

आणि ज्याअर्थी, क्षेत्रीय कार्यालय, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर यांनी संदर्भीय पत्र क्र. ४ अन्वये वर्सोवा-बांद्रा सि-लॅंक प्रकल्पासाठी वर्सोवा, जुहू आणि बांद्रा (दांडे) येथील २.९९०७ हे. वनजमीन वळती करण्यास अंतिम मान्यता दिली आहे;

आणि ज्याअर्थी, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी संदर्भीय पत्र क्र.५ अन्वये प्रस्तुत प्रकरणी वनजमीन वळतीकरणाचे आदेश निर्गमित करण्याची राज्य शासनास विनंती केली आहे;

म्हणून आता महाराष्ट्र शासन याद्वारे असे निर्देश देत आहे की, प्रकल्प यंत्रणा म्हणजेच कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ लि., बांद्रा यांना वर्सोवा-बांद्रा सि-लॅंक प्रकल्पासाठी वर्सोवा, जुहू आणि बांद्रा (दांडे), जि.मुंबई उपनगर येथील खाली दिलेल्या अनुसूचीमध्ये नमूद केलेली आणि संदर्भीय पत्र क्र.१ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावात अधिक तपशीलात नमूद केलेली ज्यामध्ये, राखीव वन / कांदळवन / Mud Plot / वनसदृश्य वन जमीन समाविष्ट आहे, अशी एकूण २.९९०७ हेक्टर वनजमीन वळती करण्यात यावी. सदर वळतीकरण भारत सरकारच्या दि.२०.१२.२०१८ आणि दि.३०.११.२०२१ रोजीच्या पत्रांतील अटी व शर्तीच्या तसेच खालील अटींच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून करण्यात यावे;

- १) प्रकल्प यंत्रणा भारत सरकारच्या तत्त्वतः मान्यता व अंतिम मान्यतेच्या पत्रातील तसेच या आदेशातील सर्व अटींचे अनुपालन करेल. प्रकल्प यंत्रणा सर्व अटींचे तंतोतंत अनुपालन करेल याची अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई हे खात्री करतील व याबाबतचा अहवाल वेळोवेळी अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांना सादर करतील.
- २) वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० व त्याअंतर्गत केलेले नियम आणि मार्गदर्शक सूचना, भारत सरकारच्या दि.२०.१२.२०१८ आणि दि.३०.११.२०२१ रोजीच्या पत्रातील अटी आणि या आदेशातील अटींपैकी कोणत्याही अटींचे अनुपालन न करणे हे वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० चा भंग ठरेल आणि त्याप्रमाणे याबाबत वैधानिक कारवाई करण्यात येईल.

३) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या परवानगीनुसारच कांदळवन वृक्षांची तोड करता येईल.

४) उपरोक्त अटीपैकी कोणत्याही अटीचे अनुपालन न केल्यास अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई हे वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनातील तरतूदीनुसार राज्य शासनामार्फत क्षेत्रीय अधिकारी, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर यांना सादर करतील.

अनुसूची

काम	गाव	तालुका & जिल्हा	स. नं. / CTS	क्षेत्र (हे.)	वैधानिक दर्जा
प्रस्तावित वसोवा बांद्रा सि-लिक	वसोवा	अंधेरी, जि. मुंबई उपनगर	PR No १२७६	०.१४१३	राखीव वन
	जुहू		१२१७ (नवीन कांदळवन)	२.१२५०	कांदळवन / वनसदृश्य वन
	जुहू (कोळीवाडा)		PR No. १२१३ P	०.५००८	कांदळवन
			PR No ९६२ P	०.११६५	कांदळवन / Mud Plot
	बांद्रा (दांडे)		C/१६६२ (नवीन कांदळवन)	०.१०७१	राखीव वन
एकूण (हे.)				२.९९०७	

सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०२१७१७०१०९७४१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(गणेश जाधव)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. सचिव, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
२. आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
४. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महा-कॅम्पा, नागपूर.
५. प्रादेशिक अधिकारी (केंद्रीय), प्रादेशिक कार्यालय, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर.
६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई
७. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, नागपूर.
८. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संधारण), नागपूर.

९. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) ठाणे
१०. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.
११. विभागीय वन अधिकारी, कांदळवन, मुंबई कांदळवन संवर्धन कक्ष, मुंबई.
१२. कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ लि., बांद्रा
१३. निवडनस्ती.

२. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांना निर्देशित करण्यात येते की, वरील आदेशाची प्रत स्थानिक संस्था, पंचायत, नगरपालिका, नगरपरिषद आणि संबंधित शासकीय कार्यालयांचे प्रमुख यांना पाठविण्यात यावी. तसेच त्यांनी वरील आदेश त्यांच्या कार्यालयातील सूचना फलकावर तसेच वरील कार्यालय प्रमुखांच्या सूचना फलकावर सर्वसामान्य जनतेच्या माहितीसाठी प्रदर्शिले जातील याची खात्री करावी.

३. कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ लि., बांद्रा यांना निर्देशित करण्यात येते की, वन मंजूऱ्यांचे सर्व आदेश, सर्व्हे क्र., गट क्र. त्यांचे प्रत्येकाचे क्षेत्र आणि वैधानिक दर्जा इ. सह आणि केंद्र शासनाने मान्यतेच्या आदेशात घातलेल्या अटी व संरक्षित बाबी यांच्यासह एक स्थानिक भाषेतील व एक इंग्रजी भाषेतील प्रसिध्द अशा दोन दैनिक वृत्तपत्रात प्रसारित करावेत, व त्याची प्रत अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई व विभागीय वन अधिकारी, कांदळवन, मुंबई कांदळवन संवर्धन कक्ष, मुंबई यांना पाठवावी.

४. आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका यांना निर्देशित करण्यात येते की, सदर आदेशाची प्रत मिळाल्यापासून ३० दिवसापर्यंत सदर आदेश महानगरपालिकेच्या सूचना फलकावर प्रदर्शित करावेत.

Forest Land- Mumbai Suburban
**Diversion of 2.9907 ha. Forest land in
favour of Maharashtra State Road
Development Corporation Ltd. for
construction of Versova-Bandra Sea
Link at Versova, Juhu and Bandra
(Dande) in Mumbai Suburban District.**

Government of Maharashtra
Revenue and Forest Department
Government Order No. FLD-1118/C.R.337/F-10
Mantralaya, Mumbai 400 032.

Date: 17.02.2022

Reference:

- 1) Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Letter No. Desk-17/NC/II/I.D.12647/66/20-21, dt.28.04.2021.
- 2) Regional Office, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur Letter No. FC-I/MH-136/2018-NGP/4699, dt.20.12.2018.
- 3) Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Letters No. Desk-17 / NC/II/I.D.12654/(66)/1034/20-21, dt.14.01.2021,
Desk-17 / NC/I.I.D.12654/(66)/206/2021-22, dt.01.06.2021,
Desk-17 / Nodal/Thane/I.D.12654/(66)/1082/2021-22, dt.27.09.2021
- 4) Integrated Regional Office, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur Letter No. FC-I/MH-136/2018-NGP/8941, dt.30.11.2021.
- 5) Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Letter No. Desk-17/Nodal/Thane/I.D.12654 (66)/1838/2020-2021, dt.17.12.2021.

Order:-

Whereas, the Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur, vide letter under reference no.1 has submitted a proposal for diversion of 2.9907 ha. Forest land in favour of Maharashtra State Road Development Corporation Ltd. for construction of Versova-Bandra Sea Link at Versova, Juhu and Bandra (Dande) in Mumbai Suburban District to Regional Office, MoEF&CC, Govt. of India, Nagpur;

AND whereas, the Regional Office, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur, after due consideration, vide letter under reference no.2, accorded 'in-principle' approval to divert the 2.9907 ha. Forest Land for the above project under section 2 of Forest (Conservation) Act, 1980. The said approval is subject to fulfillment of certain conditions by the User Agency;

AND whereas, the Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur vide letter under reference no.3 has submitted compliance of those conditions to the Government of India;

AND whereas, the Integrated Regional Office, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur, vide under reference no. 4 accorded 'Final approval' to divert the 2.9907 ha. Forest Land for construction of Versova-Bandra Sea Link under section 2 of Forest (Conservation) Act, 1980;

AND whereas, the Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur vide letter under reference no.5 has requested State Government to issue diversion order in the matter;

NOW, therefore, Government of Maharashtra hereby directs that the area of 2.9907 ha. consisting of Reserved Forest / Mangrove Forest / Mud Plot / Identified Forest Land more specifically described in the proposal submitted vide letter under reference no. 1 and as per details given in the Schedule given below, be diverted to the User Agency, i.e. Executive Engineer, Maharashtra State Road Development Corporation Ltd. for construction of Versova-Bandra Sea Link at Versova, Juhu and Bandra (Dande) in Mumbai Suburban District.

The diversion shall be effected subject to the terms and conditions mentioned in the letters dated 20.12.2018 and dated 30.11.2021 of Government of India. This approval for diversion of forest land is also subject to compliance of following conditions by the User Agency-

1. The User Agency shall comply with all the conditions stipulated in the 'in-principle' and 'final approval' letters of Government of India, referred above. The Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove cell, Mumbai shall ensure the strict compliance of the conditions by the User Agency and shall furnish the report in this regard to Additional Principal Chief Conservator of Forests and Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur from time to time.
2. Non-compliance of any of the conditions mentioned in Government of India's letters dated 20.12.2018, dated 30.11.2021, in this order and Rules & Guidelines made / issued under Forest (Conservation) Act, 1980, shall amount to violation of Forest (Conservation) Act, 1980 and action would be taken accordingly.
- 3. Mangrove trees can be felled only as per orders of Hon'ble High Court, Mumbai.**
4. In case of non-compliance of any of the above conditions, The Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove cell, Mumbai shall report through the State Government to the Regional Officer (Central), Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur as per procedure laid down under guidelines under the Forest (Conservation) Act, 1980 .

SCHEDULE

Item	Village	Taluka & District	Survey No / CTS No.	Area (in ha.)	Legal Status
Proposed Versova-Bandra Sealink by MSRDC	Versova	Andheri, Dist. Mumbai Suburban	PR No 1276	0.1413	Reserved Forest
	Juhu		1217 (New Mangrove)	2.1250	Mangrove Forest / Identified Forest
	Juhu (Koliwada)		PR No. 1213 P	0.5008	Mangrove Forest
			PR No 962 P	0.1165	Mangrove Forest / Mud Plot
	Bandra (Dande)		C/1662 (New Mangrove)	0.1071	Reserved Forest
Total (ha.)				2.9907	

This Government Order of is available on Government of Maharashtra's website www.maharashtra.gov.in with Reference no. 202202171701097419. This order has been signed digitally.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

(Ganesh Jadhao)

Under Secretary to the Government of Maharashtra

Copy:

1. Secretary, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, New Delhi.
2. Commissioner, Municipal Corporation of Greater Mumbai, Mumbai
3. Principal Chief Conservator of Forests (HoFF), Maharashtra State, Nagpur.
4. Principal Chief Conservator of Forests & CEO, Maha-CAMPA, Nagpur.
5. Regional Officer (Central), Integrated Regional Office, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, Nagpur.
6. Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai
7. Additional Principal Chief Conservator of Forests and Nodal Officer, Nagpur.
8. Additional Principal Chief Conservator of Forests (Conservation), Nagpur.
9. Chief Conservator of Forests (T), Thane
10. Collector, Mumbai Suburban.
11. Divisional Forest Officer, Mangrove, Mumbai Mangrove Conservation Unit, Mumbai.
12. Executive Engineer, Maharashtra State Road Development Corporation (MSRDC) Ltd, Bandra (W), Mumbai.

13. Select File.

I. Collector- Mumbai Suburban is hereby directed to forward the copy of this order to concerned Heads of Local Bodies, Panchayats, Municipal Bodies in addition to the relevant offices of the Government and they shall also ensure the display of this order on their notice board as well as on the notice board of local self-government bodies for the information of general public.

II. Executive Engineer, Maharashtra State Road Development Corporation (MSRDC) Ltd, Bandra (W), Mumbai is hereby directed to publish the entire order of forest clearances granted in verbatim along with the details of Survey No., Gut No., area and legal status of each Survey, Gut No. etc. and along with the conditions and safe guards imposed by the Central Government while granting forest clearances in two widely circulated daily newspapers, one in vernacular language and other in English language. Copy of the Newspapers be submitted to Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai and Divisional Forest Officer, Mangrove, Mumbai Mangrove Conservation Unit, Mumbai.

III. Commissioner, Municipal Corporation of Greater Mumbai, Mumbai is hereby directed to display the copy of this order on their notice board for 30 days from the date of receipt for the information of general public.